

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Yttrande över Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem**Ärende**

Regeringen gav i mars 2021 Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) i uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över hem för vård eller boende (HVB) och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem. Syftet med uppdraget var att förenkla kommuners placeringar samt minska risken för att placering sker på ett olämpligt boende.

IVO har, som ett led i detta uppdrag, upprättat ett register med samtliga aktiva boenden med tillstånd och anmäld verksamhet. Registret har tillgängliggjorts genom en digital tjänst den 2 maj 2022, som Jönköpings kommun är anslutna till.

I dagsläget finns följande information tillgänglig i registret: organisationsnummer, namn på juridiska personer samt uppgifter om verksamheter såsom målgrupp, placering i län och kommun, antal platser och typ av verksamhet.

IVO:s bedömning är att ovanstående information inte är tillräckligt underlag för kommunerna. Det innefattar inte personuppgifter samt uppgifter som kan omfattas av sekretess, vilket innebär att uppgifter såsom namn på enskilda näringsidkare och namn på och kontaktuppgifter till föreståndare inte kan tillgängliggöras. Det är inte heller möjligt att ge automatiserad tillgång till IVO:s beslut i sin helhet, eftersom dessa kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess. När en socialnämnd manuellt begär ut dessa beslut lämnas de normalt sett ut efter att IVO gjort en sekretessprövning.

Kommunernas placering av barn och unga är en mycket ansvarsfull uppgift och de är därför i behov av ett gediget informationsunderlag för sina beslut. IVO bedömer att kommunernas behov av att få tillgång till personuppgifter väger tyngre än de registrerades rätt till integritet, särskilt mot bakgrund av att uppgifterna krävs för att öka tryggheten i barns och ungas placeringar.

Det är även av stor vikt att kommunerna får automatiserad tillgång till IVO:s tillstånds- och tillsynsbeslut i sin helhet, oaktat eventuell sekretess. IVO har i sin utredning särskilt beaktat barnkonventionen. Barnens rätt bör få en tydligare avspeglning genom att kommunen får bättre förutsättningar för att kunna fatta välgrundade beslut.

För att kunna möta kommunernas informationsbehov samt ge en mer komplett tjänst har IVO bedömt att det krävs att nya bestämmelser införs i form av en sekretessbrytande bestämmelse samt en förändring gällande IVO:s

omsorgsregister. IVO bedömer att dessa kan införas av regeringen genom meddelande av nya bestämmelser i socialtjänstförordningen.

Övervägande

Jönköpings kommun ser positivt på IVO:s förslag på ändringar i socialtjänstförordningen (2001:937), och instämmer i behovet av ett förbättrat, mer komplett nationellt register över HVB, stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem.

Möjligheten till, att på ett mer lättillgängligt sätt, kunna ta del av IVO:s beslut i sin helhet är efterfrågad av de handläggare som arbetar med aktuella ärenden i Jönköpings kommun. Frågan aktualiseras vid såväl upphandling av nya boenden som vid handläggning i enskilda ärenden. Det sparar tid att kunna ta del av aktuella boendens tillstånd och eventuella brister via en digital tjänst, istället för att begära ut varje enskild handling av IVO. Handläggare kan därmed snabbare ta välgrundade beslut vad gäller placeringar.

IVO har vid framarbetandet av förslaget, och i samband med den intresseavvägning som då gjorts, tagit barnkonventionen i beaktande. Ställningstagandet om att ge företrädare åt barnets rätt skickar en viktig signal, och de nya bestämmelserna ger samhället bättre förutsättningar att erbjuda insatser till målgruppen på ett skyndsamt och rättssäkert sätt. I barnkonventionens tredje artikel beskrivs just hur konventionsstaterna ska säkerställa att alla åtgärder som rör barn i första hand ska beakta vad som bedöms vara barnets bästa, och tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd¹.

Sammanfattningsvis instämmer Jönköpings kommun således med IVO:s bedömning att kommunernas behov av att få tillgång till underlag och beslut i dessa viktiga ärenden är av större vikt än den integritetsaspekt som följer av att publicera nämnda uppgifter. Det är en viktig avvägning, som kommunen bedömer har utretts och analyserats på ett tillfredsställande sätt.

Socialtjänsten i Jönköpings kommun har för närvarande att hantera stora antal ärenden som berör barn och unga, samtidigt som rekrytering av nya medarbetare är en utmaning. För att skapa en långsiktigt hållbar organisation, som finns som garant för kommunens barn och unga, är en förutsättning att kommunerna kan erbjuda en bra arbetsmiljö med möjlighet att fokusera på kärnuppgiften. Administrativa förenklingar, som kan ske på ett väl avvägt och rättssäkert sätt, är därför välkomna.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Fritz
Stadsdirektör

¹ <https://unicef.se/barnkonventionen>

§ 294

Yttrande över Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem

Ks/2022:345 713

Sammanfattning

Regeringen gav i mars 2021 Inspektionen för vård och omsorg (IVO) i uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över hem för vård eller boende (HVB) och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem. Syftet med uppdraget var att förenkla kommuners placeringar samt minska risken för att placering sker på ett olämpligt boende. IVO har, som ett led i detta uppdrag, upprättat ett register med samtliga aktiva boenden med tillstånd och anmäld verksamhet. IVO har gjort bedömningen att de uppgifter som finns tillgängliga i detta register med nu gällande regelverk inte är tillräckliga för att motsvara kommunernas informationsbehov. För att kommunerna, genom den digitala tjänsten, ska få tillgång till IVO:s beslut i sin helhet, föreslås två nya bestämmelser i socialtjänstförordningen.

Beslutsunderlag

Individ- och familjeomsorgsnämndens beslut 2022-09-12 § 128 med tillhörande tjänsteskrivelse
Slutrapport från IVO med tillhörande bilagor
Kommunalrådsyttranden enligt nedan

Majoritetsrådets förslag

Kommunalrådet Andreas Perssons (S) överlämnar upprättat förslag till kommunens yttrande. Kommunalrådets förslag till kommunstyrelsens beslut:

- Yttrande över Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem överlämnas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) i enlighet med kommunalrådet Andreas Perssons (S) upprättade förslag.

Oppositionsrådets förslag

Kommunalrådet Andreas Sturesson (KD) instämmer.

KOMMUNSTYRELSENS BEHANDLING 2022-10-04

Kommunstyrelsens beslut

- Yttrande över Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem överlämnas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) i enlighet med kommunalrådet Andreas Perssons (S) upprättade förslag.

Beslutet expedieras till: Socialdepartementet, In

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Yttrande över Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem**Ärende**

Regeringen gav i mars 2021 Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) i uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över hem för vård eller boende (HVB) och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem. Syftet med uppdraget var att förenkla kommuners placeringar samt minska risken för att placering sker på ett olämpligt boende.

IVO har, som ett led i detta uppdrag, upprättat ett register med samtliga aktiva boenden med tillstånd och anmäld verksamhet. Registret har tillgängliggjorts genom en digital tjänst den 2 maj 2022, som Jönköpings kommun är anslutna till.

I dagsläget finns följande information tillgänglig i registret: organisationsnummer, namn på juridiska personer samt uppgifter om verksamheter såsom målgrupp, placering i län och kommun, antal platser och typ av verksamhet.

IVO:s bedömning är att ovanstående information inte är tillräckligt underlag för kommunerna. Det innefattar inte personuppgifter samt uppgifter som kan omfattas av sekretess, vilket innebär att uppgifter såsom namn på enskilda näringsidkare och namn på och kontaktuppgifter till föreståndare inte kan tillgängliggöras. Det är inte heller möjligt att ge automatiserad tillgång till IVO:s beslut i sin helhet, eftersom dessa kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess. När en socialnämnd manuellt begär ut dessa beslut lämnas de normalt sett ut efter att IVO gjort en sekretessprövning.

Kommunernas placering av barn och unga är en mycket ansvarsfull uppgift och de är därför i behov av ett gediget informationsunderlag för sina beslut. IVO bedömer att kommunernas behov av att få tillgång till personuppgifter väger tyngre än de registrerades rätt till integritet, särskilt mot bakgrund av att uppgifterna krävs för att öka tryggheten i barns och ungas placeringar.

Det är även av stor vikt att kommunerna får automatiserad tillgång till IVO:s tillstånds- och tillsynsbeslut i sin helhet, oaktat eventuell sekretess. IVO har i sin utredning särskilt beaktat barnkonventionen. Barnens rätt bör få en tydligare avspeglning genom att kommunen får bättre förutsättningar för att kunna fatta välgrundade beslut.

För att kunna möta kommunernas informationsbehov samt ge en mer komplett tjänst har IVO bedömt att det krävs att nya bestämmelser införs i form av en sekretessbrytande bestämmelse samt en förändring gällande IVO:s

omsorgsregister. IVO bedömer att dessa kan införas av regeringen genom meddelande av nya bestämmelser i socialtjänstförordningen.

Övervägande

Jönköpings kommun ser positivt på IVO:s förslag på ändringar i socialtjänstförordningen (2001:937), och instämmer i behovet av ett förbättrat, mer komplett nationellt register över HVB, stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem.

Möjligheten till, att på ett mer lättillgängligt sätt, kunna ta del av IVO:s beslut i sin helhet är efterfrågad av de handläggare som arbetar med aktuella ärenden i Jönköpings kommun. Frågan aktualiseras vid såväl upphandling av nya boenden som vid handläggning i enskilda ärenden. Det sparar tid att kunna ta del av aktuella boendens tillstånd och eventuella brister via en digital tjänst, istället för att begära ut varje enskild handling av IVO. Handläggare kan därmed snabbare ta välgrundade beslut vad gäller placeringar.

IVO har vid framarbetandet av förslaget, och i samband med den intresseavvägning som då gjorts, tagit barnkonventionen i beaktande. Ställningstagandet om att ge företräde åt barnets rätt skickar en viktig signal, och de nya bestämmelserna ger samhället bättre förutsättningar att erbjuda insatser till målgruppen på ett skyndsamt och rättssäkert sätt. I barnkonventionens tredje artikel beskrivs just hur konventionsstaterna ska säkerställa att alla åtgärder som rör barn i första hand ska beakta vad som bedöms vara barnets bästa, och tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd¹.

Sammanfattningsvis instämmer Jönköpings kommun således med IVO:s bedömning att kommunernas behov av att få tillgång till underlag och beslut i dessa viktiga ärenden är av större vikt än den integritetsaspekt som följer av att publicera nämnda uppgifter. Det är en viktig avvägning, som kommunen bedömer har utretts och analyserats på ett tillfredsställande sätt.

Socialtjänsten i Jönköpings kommun har för närvarande att hantera stora antal ärenden som berör barn och unga, samtidigt som rekrytering av nya medarbetare är en utmaning. För att skapa en långsiktigt hållbar organisation, som finns som garant för kommunens barn och unga, är en förutsättning att kommunerna kan erbjuda en bra arbetsmiljö med möjlighet att fokusera på kärnuppgiften. Administrativa förenklingar, som kan ske på ett väl avvägt och rättssäkert sätt, är därför välkomna.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Fritz
Stadsdirektör

¹ <https://unicef.se/barnkonventionen>